

Iskanje svobode pri odkrivanju samih sebe

Tema aktualnega Literarnega natečaja Franceta Pibernika za srednješolski esej, ki so ga že tretje leto pripravili v Mestni knjižnici Kranj, je bila Kje sem danes jaz sploh še lahko jaz. Najboljša esej sta vsak v svoji kategoriji napisala Hana Džananović in Aljaž Kmetec.

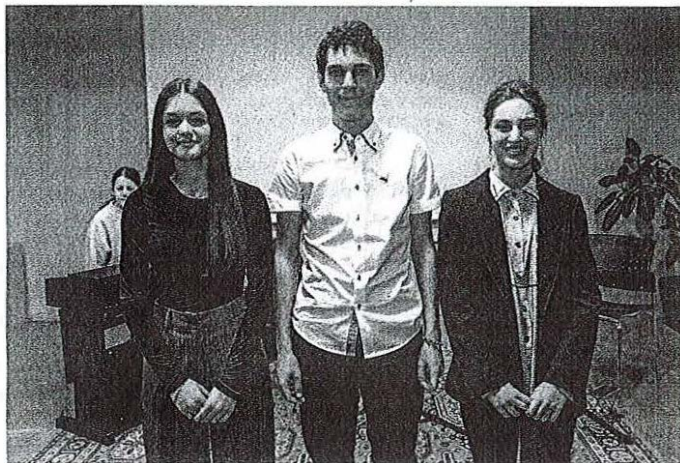
IGOR KAVČIČ

Kranj – V Mestni knjižnici Kranj so pripravili že tretji natečaj za najboljši esej gorenjskih srednješolcev in srednješolcev, poimenovan po gimnazijem profesorju Francetu Piberniku (1928–2021) – v spomin nanj in njegovo bogato literarno in publicistično delovanje. Tokratni natečaj je potekal v ustaljenih terminih razpisa od 2. septembra (obletnice Pibernikovega rojstva) do 3. decembra (obletnice Prešernovega rojstva), rezultate pa so razglasili minuli, petek na svetovni dan poezije, v Mestni knjižnici Kranj.

Tudi letos je esee prebrala tričlanska žirija v sestavi Jasmin B. Frelih, pisatelj in prevajalec, mag. Metka Lokar, učiteljica slovenščine na Pekinški univerzi za tuje študije, in Franc Sever, slovenist in bibliotekar v Mestni knjižnici Kranj.

Razmislijate, berite, pišite

Za tretji razpis Literarnega natečaja Franceta Pibernika so lanskoletni nagrajenci, udeleženci delavnice o pisanju eseev članom žirije Jasminom B. Frelihom (delavnica je tudi ena od

Med najboljšimi esejisti letošnjega natečaja: Tajda Batagelj, Aljaž Kmetec in Hana Džananović / Foto: Primel Pizulin

nagrada) izbrali podnaslov Kje sem danes jaz sploh še lahko jaz. Letos je na natečaj prispelo 24 eseev, za kar gre – kot je v nagovoru poudarila direktorica knjižnice Maja Vunšek – velika zahvala tudi mentoricam in mentorjem, ki so mlade avtorje spodbujali in usmerjali do cilja.

Positiven napredek v doslej najvišjem številu na natečaj prispelih eseev je poudaril tudi Jasmin

B. Frelih in ob tem nagovoril dijake: »Upam, da ste se med pisanjem naučili kaj o sebi in o svetu. Nas ste postavili pred zelo zanimivo, zabavno pa tudi zahtevno nalogo. Pri branju vaših misli smo uživali, pri odločanju o tem, kateri vaši izdelki so bili najboljši med vsemi, pa si kot žirija pridržujemo tudi pravico do osebne okusa. Naj vas tistih, ki niste bili nagrajeni, to ne odvrne od

pisanja v bodoče. Ni nujno, da vaš esej ni bil dovolj dober, ampak ste samo treutno naleteli na bralce, ki so dali prednost mojim vašim kolegom in kolegovicam. Zato vas prosim, da čim več razmislijate, berete in pišete tudi naprej.»

V nadaljevanju je sledila razglasitev najboljših treh eseev v obeh posameznih kategorijah. Najboljši esej med 1. in 2. letniki

je z danim naslovom Kje sem danes jaz sploh še lahko jaz? napisala Hana Džananović iz 2. letnika Gimnazije Kranj. »Avtorica s prepričljivim avtorskim glasom opozori prav na pomanjkanje vrline, ki je predpogoj za dostojno bivanje v družbi: samozavesti,« je med drugim v obrazložitvi zapisala žirija. Na 2. oziroma 3. mesto pa sta se uvrstili Kristina Cankar (1. letnik, Gimnazije Kranj) za esej Režiserji življenj in Gaja Zdešar (1. letnik Gimnazije Kranj) za esej Moja galaksija.

Najboljši esej med 3. in 4. letniki je po mnenju žirije Med sencami in zvezdami, ki ga je napisal Aljaž Kmetec (3. letnik Gimnazije Franceta Prešerna Kranj). Žirija je med drugim zapisala, da »v zmagovalnem eseu avtor neusmiljeno preizprašuje svojo naravo, vzgibe in motive, da bi se dokopal do spoznanj o samem sebi in ustvaril bolj jasno predstavo o svojem odnosu do sveta, ki ga obdaja«. Na 2. mesto se je z esejem Biti jaz v svetu, ki pričakuje več uvrstila Tajda Batagelj (4. letnik Gimnazije Franceta Prešerna Kranj), na 3. pa Melita Brvar (4. letnik Gimnazije Kranj)

za esej Človek na razpotju med individualnostjo in pripadnostjo.

Zmagovalna esej v obeh kategorijah je prebrala dramska igralka iz Prešernovega gledališča Živa Selan, za glasbeni program pa so poskrbeli učenci Glasbene šole Kranj, kitarista Urban Žvanut in Bor Podnar ter učenec klavirja Zala Rudež. Prisotne je nagovorila kranjska podžupanja Manja Zorko z besedami, da je mladim treba dati več prostora za besedo, jim tako bolj zaupati in s tem od njih pričakovati tudi več odgovornosti. Mlade in v teh vrsticah tudi vse bodoče bralce 24 eseev, ki so izšli v letni knjižici, je nagovorila direktorica Mestne knjižnice Kranj Maja Vunšek, ki je med drugim poudarila: »Pomembno je zavedanje, da je iskanje sebe proces, ki se nikoli ne konča. Vsak dan prinaša nove izzive in priložnosti za rast. V tej zbirki eseev ne boste našli končnih odgovorov, temveč spodbudo k postavljanju vprašanj in iskanju lastnih poti. Poglobite se v esee z odprtim srcem in umom. Naj vas navdihnejo, izzovejo in podprejo na vaši poti samospoznavanja.«

»Dejmo se igrati, dejmo se igrati mame in atije ...«

Igralska zasedba KUD Fofite je v petek na odru Kulturnega doma Medvode premierno uprizorila dramo Simone Semenič 5fantkov.si v režiji Žige Medveška.

IGOR KAVČIČ

Medvode – Pisateljica in dramatičarka Simona Semenič je ena najbolj prodornih slovenskih avtoric zadnjih 15 let. Za svoja dramska besedila je na Tednu slovenske drame že trikrat prejela nagrado Slavka Gruma, prvič leta 2008 prav za besedilo 5fantkov.si. Besedilo so med drugim uprizorili na Švedskem, Slovaškem, v Rusiji, Bolgariji, na Madžarskem ..., izraelsko gledališče je z njo pred leti gostovalo tudi na Tednu slovenske drame, krstna izvedba pa je bila leta 2010 v Mestnem gledališču ljubljanskem.

Tokrat so se tega sodobnega dramskega besedila pogumno lotili v igralski skupini KUD Fofit z režiserjem Žigo Medveškom, ki v Medvodah režira prvič, lani pa je na Linhartovem srečanju prejel matička za režijo predstave Zabe, kratka zgodovina nečesa v izvedbi

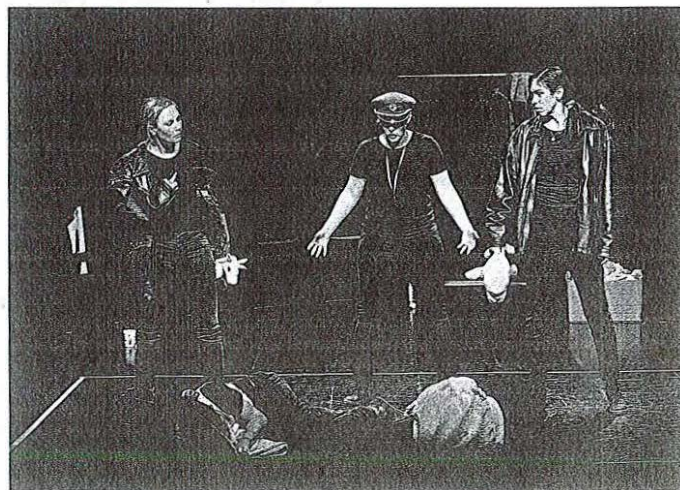
Koroškega deželnega teatra. Prenovljena je tudi igralska zasedba, saj na medvoškem odru prvič nastopajo Karin Elena Sanchez, Špela Rožič, Kaja Petek, Petra Kalan (že smo jo videli v igran Loškega odra) in David Rakič.

Igra 5fantkov.si nima klasične zasnove z zgodbo, zapletom, vrhuncem in razpletom. Čeprav morda na prvi pogled ne ponuja nekega sporočila, pa dobra ura dogajanja na odru gledalca ne pusti ravnodušnega. Predstava nas poveže v svet otroške igre, v kateri se igra pet odraslih protagonistov (spol pri tem niti ni pomemben), ki se vživljajo v različne družbene vloge in medsebojne odnose. Igrajo se mame in očete, harkrišnovce in katolike, nacistične in homoseksualce ..., pri čemer črpajo iz vzorcev, ki obstajajo v njihovem okolju. V svoji igri so brezkompromisni, brutalni, gredo do konca. Če morda pri prvi

igrici, v kateri v boju soočijo vsak svojega stripovskega junaka iz JLA (Justice League of America oz. Lige pravice), za hipec pomislimo, da bi tako »za štos« vstopili v njihovo igro, ob vsaki naslednji njihovi »dajmo se igrati« čutimo vse večji odpor donasilja, ki se dogaja pred nami.

K popolnemu doživljanju dogajanja na odru nas poveže peterica protagonistov z odličnim vživljanjem v vloge, ki jih v svojih igrarijah namenjajo eden drugemu. Z izjemno ansambelsko igro akterji tvorijo homogeno celoto. Na trenutke se zdi, da ne igrajo, ampak se zares igrajo. Natančna režija posameznih prizorov skrbi za dober tempo, ki mu igralke in igralci brez težav sledijo. Ne, niti za trenutek nam ni dolgčas.

Oder je zatemnjen, scena Urbana Pajka preprosta in učinkovita, prav tako tudi rekviziti (Benjamin Menninger), recimo v prvi igri so

Peterico akterjev odlikuje odlična ansambelska igra. / Foto: Adr Trkujca

njihovi stripovski junaki plišaste igrače – kot kontrast med otroško nežnostjo in grobostjo odraslosti. V temni oder se odlično stapljajo tudi protagonisti, ki jih je

kostumografinja Rina Groselj oblekla v črno.

Predstava je nevetjetno aktualna v času, ko se ... – obožujemo za mir. Kadar na ljubiteljskih odrih posegajo

po igralsko zahtevnih besedilih, ki jih igrajo predvsem profesionalna gledališča, vedno pomislim na velike čevlje. Ekipi KUD Fofite so bili v 5fantkov.si ravno prvašnji.